

Nieuwsbrief november 2011

Geachte lezer,

In deze nieuwsbrief vatten wij samen wat er sinds de nieuwsbrief van augustus is gebeurd met betrekking tot de bereikbaarheid en leefbaarheid van Hoevelaken en omgeving. Verder gaan wij uitgebreid in op leefbaarheids aspecten om u meer inzicht te geven in deze materie.

De vorige nieuwsbrieven kunt u nalezen op onze website www.hoevelakenbereikbaar.nl.

Reconstructie Knooppunt Hoevelaken

In de vorige nieuwsbrief hebben we aangegeven dat het Ministerie van I&M (Rijkswaterstaat) met een groot tekort zit op het budget voor de aanpassing van het knooppunt. Op het budget van €800 miljoen is er een ingeschat tekort van €150 tot €300 miljoen voor de meest basale uitvoering! Daarom heeft zij besloten tot een andere procedure namelijk het vroegtijdig betrekken van marktpartijen.

Op basis van een programma van eisen en wensen kan een aannemer zelf het ontwerp maken dat naar zijn inzicht het beste aan de eisen voldoet en dat zoveel mogelijk van de wensen realiseert binnen het beschikbare budget. De aannemer die daar het beste in slaagt, wint in principe het project en krijgt de opdracht.

De bewonersorganisaties worden betrokken bij het opstellen van het programma van wensen en het beoordelingskader. De SHB&L krijgt daarbij de mogelijkheid haar ideeën aan de marktpartijen te presenteren. Verder wordt het publiek gevraagd om een reactie te geven op het winnende ontwerp. Op basis daarvan kan de aannemer het winnende ontwerp nog beperkt aanpassen en wordt vervolgens de voorkeursvariant vast gesteld. Na opdrachtverlening wordt de MER en het Ontwerp Tracé Besluit (OTB) opgesteld en volgt de wettelijk voorgeschreven inspraak ronde. Nadat alle daarop ingediende zienswijzen zijn beoordeeld volgt uiteindelijk het Tracé Besluit (TB).

RWS werkt nu samen met de Regio (Provincies Utrecht en Gelderland en de Gemeentes Amersfoort, Leusden en Nijkerk) aan het programma van eisen en wensen en de criteria voor de beoordeling van de aanbiedingen van de aannemers. Dat zal zeker nog tot medio 2012 duren. De basis voor het programma van eisen wordt een versoberde uitvoering van het oorspronkelijke ontwerp.

RWS overlegt met de gemeenten en de beide provincies (bestuurlijk en ambtelijk) over de procedures, eisen en wensen. De stichting heeft erop aangedrongen ook bij dit overleg betrokken te willen worden. Een zekere mate van betrokkenheid is in het gesprek van 3 oktober met RWS gesuggereerd, maar er zijn nog geen concrete afspraken gemaakt.

AI aansluitingen Hoevelaken

Op 3 oktober had de stichting een vervolgesprek met RWS over de aansluiting Hoevelaken. De voorstellen van onze stichting, gedaan in de voorgaande bespreking (van augustus), zouden dan door

RWS zijn beoordeeld en uitgewerkt. Daarna zou RWS een kostenraming maken van de aansluiting en die eind oktober gereed hebben. Dat is belangrijk, want:

- RWS wil al eind 2011 een bestuursovereenkomst sluiten met de regio over de eventuele regionale financieringsbijdrage
- De minister heeft al eerder gesteld dat de aansluiting Hoevelaken niet door RWS zou worden 'meegenomen' vanwege de hoge kosten (die door RWS eerst op Euro 100 miljoen en later op 70 miljoen werden geraamd)

De voorstellen van de stichting behelzen een vereenvoudigd ontwerp van het Knooppunt met behoud van de Hoevelaken A1 aansluitingen. Verkeer van en naar de A28 Zuid (Utrecht) maakt daarbij gebruik van de toekomstige Energieweg en verkeer van en naar de A28 Noord (Zwolle) van de route Hanzetunnel/Vathorst rondweg/aansluiting A28 Corlaer.

Helaas was RWS niet verder gekomen dan het maken van schematekeningen. Daaruit bleek echter wel dat onze oplossing hoogstwaarschijnlijk technisch uitvoerbaar is. De volledige uitwerking moet echter wachten op het versoberde ontwerp van het knooppunt zelf. De stichting had al een eigen inschatting gemaakt van de kosten voor deze aansluiting en had deze op €30 miljoen gesteld. Gezien het verloop van het gesprek met RWS zien wij geen aanleiding om dit bedrag bij te stellen.

Ten aanzien van de regionale financieringsbijdrage heeft de Provincie Utrecht als eerste al €10 miljoen toegezegd. De gemeenteraad van Nijkerk heeft inmiddels een motie aangenomen voor een bijdrage van €1 miljoen voor het behoud van de Hoevelaken aansluitingen. De provincie Gelderland en gemeente Amersfoort moeten nog een uitspraak doen, maar onze verwachting is dat ook zij een financiële bijdrage gaan leveren. De stichting heeft alle partijen per brief op de noodzaak van een bijdrage gewezen (zie hiervoor ook onze website) en een voorstel voor ieders bijdrage gedaan.

Al met al lijkt het dus de goede kant uit te gaan voor het behoud van de Hoevelaken A1 aansluitingen, maar volledige zekerheid is er nog niet!.

Milieu doelstellingen voor Knooppunt Hoevelaken

Naast (goede) bereikbaarheid is (goede) leefbaarheid (milieu) een zeer belangrijke doelstelling van onze stichting. Er zijn veel wetenschappelijke bewijzen dat langdurige blootstelling aan hoge niveaus van milieuverontreiniging (lawaai en luchtvervuiling) funest is voor de gezondheid, vandaar ook onze sterke aandacht daarop. Onze primaire doelstelling is de huidige niveaus van milieuoverlast (geluid, fijnstof en uitlaatgassen) terug te dringen en de aanwezige natuur zoveel mogelijk te beschermen.

Als stichting hebben wij ons beijverd om de nieuwe verbindingsboog van de A1 naar A28 aan te laten leggen als een onderdoorgang (dive-under) voor het verminderen van overlast. Gezien de budget problemen zullen wij ons vermoedelijk moeten schikken in fly-overs die aanzienlijk goedkoper zijn. Door de verhoging van de geluidsbron bij het knooppunt als gevolg van de fly-overs, door de verbreding van de snelwegen en door de toename van het verkeer zal de geluidsoverlast en de luchtverontreiniging flink toenemen, tenzij adequate maatregelen worden genomen.

Een ander aspect van onze zorg is de aantasting van de natuur. Hoewel de plannen voor het Knooppunt nog niet zijn uitgewerkt is er toch vrees dat de A28 ter hoogte van het Hoevelakense Bos asymmetrisch zal worden aangelegd, waarbij de verbreding voor een groter deel aan de Nijkerkse zijde komt (onder andere ter plaatse van het Hoevelakense Bos). Wij vinden dat dit belangrijke natuur en recreatiegebied voor Hoevelaken en Amersfoort/Vathorst tegen afbreuk en een verdere toename van overlast moet worden beschermd. In feite streven wij naar een aanzienlijke verbetering

voor dit gebied dat al veel van extra overlast te lijden heeft en dat met name sinds de plaatsing van de A28 geluidschermen bij Vathorst!

De SHB&L heeft het overleg over de toekomstige situatie met betrekking tot het milieu met de gemeente Nijkerk gestart en heeft een voorstel voor een eisen en wensenpakket opgesteld dat zij bij de gemeente en de provincie heeft ingediend. De stichting stelt voor dat de gemeente dit bij RWS indient, die dit dan weer in het programma van eisen en wensen voor de bouw van het knooppunt, inclusief de aansluiting Hoevelaken en de verbreding van de A1 en de A28 moet opnemen. De Stichting wil er ook op aandringen dat de gemeente en provincie een bijdrage leveren, als nodig, om de milieu eisen en wensen te realiseren om de gezondheid van haar inwoners te beschermen.

Het voorstel voor eisen en wensen, dat de stichting heeft opgesteld heeft vooral te maken met de bescherming van de gezondheid zoals boven aangegeven. De belangrijkste eisen en wensen zijn:

Beperking van de geluidsproductie en geluidsoverlast

Een paar opmerkingen daarover:

- Bij alle infrastructuurprojecten blijkt dat dit door de inwoners het belangrijkste punt van aandacht wordt gevonden. Hoevelaken en Holkerveen hebben nu al flink wat overlast. De huidige geluidsniveaus zijn in sommige plekken in Hoevelaken en in het buitengebied van Hoevelaken en Holkerveen al veel te hoog en liggen ver boven de wettelijke voorkeursgrens van 50dB. Er wordt dus gevraagd om een betere bescherming.
- Er is een fors verschil tussen de bescherming van nieuwe wijken en die van bestaande. Zo is het maximale geluidsniveau voor Vathorst op 50 dB vastgesteld, terwijl dat niveau op veel plaatsen in Hoevelaken en Holkerveen 60 dB of meer is. Misschien denkt U dat dit verschil niet zo groot is, maar decibels (dB) zijn logaritmische waarden en 3dB meer komt overeen met een verdubbeling van de geluidsniveau. De stichting heeft gevraagd de “Vathorst norm” (namelijk de wettelijke voorkeursgrens) ook op Hoevelaken en Holkerveen toe te passen. Alle burgers moeten immers dezelfde rechten op bescherming hebben.
- Geluidsniveaus zijn gemiddelde etmaalwaarden, waarbij echter aan nachtgeluid een zwaarder gewicht wordt toegekend. De berekeningen mogen alleen worden gemaakt volgens een rekenmethode die in de Wet Geluidhinder is vastgelegd en er zijn rekenmodellen die door het ministerie zijn goedgekeurd (er zijn er maar enkele). Het is bekend van deze modellen dat de effecten van wind worden onderschat. Ook denkt de stichting dat de effecten van reflectie op schermen (zoals van het Vathorst scherm) niet goed in de model berekeningen zitten. Ook hier proberen wij de betrokken instanties te overtuigen dat aanpassingen noodzakelijk zijn.
- De stichting pleit ook voor maatregelen bij de bron om de geluidsoverlast te beperken. Saneringsmaatregelen aan de gevels van huizen, die worden ingezet bij overschrijding van de wettelijke waarden, voldoen niet, omdat je dan in je tuin nog steeds te lijden hebt van de veel te hoge geluidsoverlast. Het is belangrijk voor de gezondheid dat mensen op een gezonde manier in de buitenlucht kunnen verblijven en b.v. van hun tuin kunnen genieten, dat kan dus niet bij deze manier van “beschermen”. Wegdekken met dubbel ZOAB geven een geluidreductie bij de bron van ongeveer 4 dB en een geluidswal of -scherm van 4m aan de Nijkerkse kant van de A28 geeft een gelijkwaardige reductie. Die beide maatregelen zouden samen dus een behoorlijke verbetering opleveren!
- De Wet Geluidhinder geeft aan dat er alleen met de effecten van de aan te passen weg hoeft te worden gerekend. Er hoeft geen rekening te worden gehouden met geluid afkomstig van andere bronnen (zoals bv. een spoorlijn), de zogenaamde cumulatie effecten.
- Binnenkort wordt de Wet Geluidhinder herzien. Er gaat dan gerekend worden met geluidsplafonds. Geluid mag dan, ook bij toename van het verkeer, niet/nauwelijks boven de plafondwaarde uitkomen (maximaal +1.5dB). De wegbeheerder van de A1 en de A28 (RWS)

is daarvoor verantwoordelijk. De plafonds worden waarschijnlijk in 2012 of 2013 vastgesteld; hoe dat gedaan wordt is nog niet helemaal duidelijk. Wij volgen deze ontwikkelingen op de voet!

Uit het bovenstaande zal blijken dat geluid een ingewikkelde materie is, waaraan de stichting veel aandacht wil besteden. Voor meer informatie over geluid zie :

<http://www.hoevelakenbereikbaar.nl/milieu-zaken/geluidsschermen> .

Onze stichting vraagt de gemeente, provincie en RWS dit met hoge prioriteit te behandelen en zij pleit voor eisen die verdergaan dan wat minimaal bij wet vereist is, om te voorkomen dat de gezondheid van de bewoners in dit gebied nadelig wordt beïnvloed. De stichting heeft ook de gemeenteraad van Nijkerk aan zijn toezegging (van mei 2008) herinnerd om in overleg te treden met RWS om aan te dringen op maatregelen ter beperking van geluidsoverlast.

Luchtverontreiniging

Het gaat daarbij vooral om fijnstof niveaus (PM 10 en in de toekomst PM 2,5) en stikstofdioxide (NO₂). Vooral van fijnstof wordt meer en meer duidelijk dat dit de gezondheid negatief beïnvloed. De jongste inzichten tonen aan dat het zeer fijne stof gevaarlijker is dan de iets grovere fracties en dat dit zich ook veel verder verspreidt. Ook daarover heeft de stichting eisen en wensen opgesteld.

Natuur

Het gaat hierbij om het zo klein mogelijk houden van de negatieve gevolgen voor de natuur bij de komende reconstructie van Knooppunt Hoevelaken.

- De wet schrijft voor dat alle nadelige gevolgen voor de natuur dienen te worden gecompenseerd. Dat geldt bv. voor het rooien van bomen en het bouwen in een natuurgebied. De stichting stelt daarbij voor om de compensatiemaatregelen onderwerp van inspraak te maken. In het geval van het Hoevelakense Bos liefst geen bomen kappen. Als er toch gekapt moet worden moet de aanleg van compensatie- natuur plaatsvinden in hetzelfde gebied, d.w.z. aangrenzend aan het Hoevelakense Bos.
- Het Hoevelakense Bos is een bijzonder natuurgebied - en bovendien een rijksmonument - dat voor veel bewoners (niet alleen die uit Hoevelaken) dient als recreatiegebied. De stichting stelt voor er speciaal op toe te zien dat het geluidsniveau in het bos zoveel mogelijk wordt teruggedrongen. Op een dag met stevige westenwind heerst daar nu al een enorm lawaai, en dat mag niet zo blijven!
- De Stichting is ook in overleg met de Geldersch Landschap hierover, zodat deze dit probleem onderkent en ook in actie komt.

Hinder en overlast tijdens de bouw

De bouw van het project zal naar schatting 4 jaar vergen (van 2016-2020). In die periode kan er veel overlast ontstaan voor het (doorgaande en lokale) verkeer, door tijdelijke afsluiting of verlegging van rijstroken. We hebben dat de laatste jaren al kunnen ervaren. Ook kan er veel milieuoverlast (extra geluid en extra verontreiniging) ontstaan door bouw activiteiten. Door eisen te stellen aan de maximale hinder en door de aannemer te belonen, bij de beoordeling van zijn plan voor de uitvoering, kan die overlast worden geminimaliseerd. De stichting wil graag bijdragen aan het opstellen van eisen en wensen ter vermindering van de hinder tijdens de bouw. Zij vindt ook dat dit daadwerkelijk moet worden gemeten tijdens de bouw. Als er dan toch extra en onvoorziene overlast optreedt moet die niet zomaar worden geaccepteerd.

Station Hoevelaken

In de vorige nieuwsbrief was al gemeld dat het overleg van de gemeente Amersfoort en de buurtbewoners de bezwaren had opgelost. Er is sindsdien geen wijziging opgetreden in de situatie en de verwachting is dat het station in 2012 gereed komt.

Hanzetunnel/Nijkerkerstraat aansluiting

De Hanzetunnel is klaar. Hij gaat op 4 november open.

A28 OWAB (Ontwerp Weg Aanpassing Besluit)

Er wordt al volop gebouwd aan de verbreding van de A28. Toch is het Weg Aanpassing Besluit (WAB) nog niet genomen. Het was al bekend dat de aanleg van de spitsstroken wordt gecombineerd in één contract met groot onderhoud. RWS heeft de stichting geïnformeerd dat het thans in uitvoering zijnde werk daaronder valt. Het WAB wordt niet vóór voorjaar 2012 verwacht. De

spitsstroken worden pas in gebruik genomen nadat het WAB is besloten en de geluidmaatregelen zijn geplaatst.

Zoals bekend had RWS voorgesteld om de verbindingsboog A28 Zuid- A1 Oost (die ook in dit project A28 is opgenomen) 2-baans uit te voeren. Dit zou betekenen dat de afrit Hoevelaken niet meer bereikbaar zou zijn vanuit de richting Amsterdam (A1) en Zwolle (A28) vanwege onvoldoende verkeersveiligheid. De afrit zou wel bereikbaar blijven vanuit de richting Utrecht (A28).

De stichting, maar ook de gemeenten Amersfoort, Nijkerk, Leusden en veel inwoners van Hoevelaken en omgeving hebben daar sterk tegen geprotesteerd. Er zijn veel zienswijzen (bezwaren) tegen dit voorstel ingediend (alle zienswijzen staan op de website van RWS onder het project A28). Er zijn volgens de stichting geen dwingende redenen om de verbindingsboog 2-baans uit te voeren. De verkeerscijfers geven het niet aan en ons voorstel is derhalve om de huidige situatie te handhaven. Wij hebben ook gesteld dat een eventuele afsluiting alleen kan worden besloten in samenhang met de aanpassing van het gehele knooppunt. Het is nog niet bekend of RWS wil doorzetten, maar we hebben goede hoop dat zij naar de wensen van de regio luistert.

Hoevelaken, november 2011.

Voor meer informatie over de Stichting en haar activiteiten raadpleeg onze website op:
www.hoevelakenbereikbaar.nl.

Indien u deze nieuwsbrieven niet meer wenst te ontvangen verzoeken wij u dat per Email te melden aan info@hoevelakenbereikbaar.nl